

Συνέντευξη του Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΕΤΑΑ στην εφημερίδα της Ρόδου «Δημοκρατική» και στη Δημοσιογράφο Πέγκυ Ντόκου

Σπύρος Σπυρίδων: «Τα νησιά πρέπει να ενισχυθούν με φορολογικά και διοικητικά κίνητρα»

Ο κ. Σπύρος Σπυρίδων, έχει μακρά πείρα στον χώρο της αυτοδιοίκησης. Διετέλεσε δήμαρχος Πόρου, περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας αλλά και γενικός γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου. Είναι διδάκτωρ της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου και διευθύνων σύμβουλος της ΕΕΤΑΑ (Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης).

Στην συνέντευξη που παραχώρησε στην «δ» μιλάει για την ενίσχυση των Δήμων και των Περιφερειών, για τον ρόλο της ΕΕΤΑΑ ενώ για τα νησιά, υπογραμμίζει πως χρειάζεται να ενισχυθούν με φορολογικά και διοικητικά κίνητρα και με επιδότηση οι επενδύσεις σε μια σειρά από τομείς.

• Κύριε Σπυρίδωνα, προέρχεστε από τον χώρο της Αυτοδιοίκησης και γνωρίζετε πολύ καλά τα προβλήματά της όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα. Ποιες είναι οι αλλαγές που θα πρέπει να εξεταστούν μεσοπρόθεσμα με δεδομένο ότι τόσο ο πρώτος όσο και ο δεύτερος βαθμός, έχουν σηκώσει πολλά βάρη, όπως η πανδημία, η κοινωνική κρίση και τόσα άλλα;

Έχετε δίκιο ότι χρειάζονται συγκεκριμένα μέτρα μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα για την ενίσχυση των Δήμων και των Περιφερειών.

Εκτιμώ ότι τα σημαντικότερα είναι τα εξής:

1. Η επίλυση του προβλήματος της διαφορετικότητας των ΟΤΑ με νομοθετικές ρυθμίσεις που θα συνοδεύονται από διοικητικά και οικονομικά κίνητρα διαδημοτικής και διαβαθμικής συνεργασίας και ένα κεντρικό ψηφιακό σύστημα τηλε-υποστήριξης των μικρών νησιωτικών και ορεινών Δήμων και των 7 νεοσύστατων Δήμων.
2. Η οργάνωση και ο λειτουργικός εκσυγχρονισμός των ΟΤΑ, με την αξιοποίηση του έργου της ΕΕΤΑΑ «Απλούστευση – Προτυποποίηση – Ψηφιοποίηση Διαδικασιών ΟΤΑ» και η διασφάλιση της διαλειτουργικότητάς τους με τους φορείς του δημόσιου τομέα.
3. Η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού των ΟΤΑ, ιδιαίτερα με επιστημονικά στελέχη και η βελτίωση του πολιτικού προσωπικού.
4. Η ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ και η διεύρυνση της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών και των

συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

5. Η διεύρυνση της διοικητικής αυτοτέλειας και η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των ΟΤΑ, καθώς και η απλοποίηση του συστήματος εποπτείας των ΟΤΑ.

6. Η βελτίωση της αμφίδρομης σχέσης των πολιτών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση με την ενίσχυση της εγγύτητας παροχής των υπηρεσιών στους πολίτες και της προσβασιμότητάς τους σε αυτές και με τη χρήση των σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων.

Παράλληλα με τα παραπάνω και προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της καλπάζουσας Τεχνολογικής Επανάστασης, είναι αναγκαίο να εκπονηθεί ένα τριετές Πρόγραμμα αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για τη διεύρυνση των συστημικών σχέσεων συνεργασίας των διοικητικών επιπέδων και δημόσιας πολιτικής, που οδηγεί στην Ψηφιακή Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση.

• Στην πρόσφατη συνεδρίαση της ΠΕΔ Νοτίου Αιγαίου, στην οποία συμμετείχατε, ακούσατε τα προβλήματα που προτάσσουν οι δήμαρχοι των νησιών. Θα ήθελα το σχόλιό σας, μιας και διατελέσατε δήμαρχος σε νησιωτική περιοχή και είστε γνώστης των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Τα νησιά μας αποτελούν ένα πολύτιμο συστατικό τμήμα της χώρας μας και μπορούν να διευρύνουν τη συμβολή τους στην οικονομική, την κοινωνική και την πολιτιστική ανάπτυξή της, αλλά αντιμετωπίζουν ορισμένες ιδιαιτερότητες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, τόσο στο εκάστοτε εκπονούμενο κανονιστικό πλαίσιο, όσο και σε κάθε εθνικό ή περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Ενδεικτικά, οι ιδιαιτερότητες των νησιών συνδέονται με τα ακόλουθα ζητήματα:

- Στα νησιά μας, με εξαίρεση την Κρήτη, δεν κατασκευάζονται έργα εθνικής ή περιφερειακής κλίμακας. Τα έργα τεχνικής υποδομής των νησιών (δρόμοι, λιμάνια, δίκτυα) έχουν τοπική κλίμακα.
- Οι παρεχόμενες υπηρεσίες απευθύνονται σε σχετικά λίγους πολίτες και επιχειρήσεις, γεγονός που δεν επιτρέπει τις «οικονομίες κλίμακας» και επομένως οι υπηρεσίες αυτές έχουν μεγαλύτερο κόστος.
- Το μεταφορικό κόστος επιβαρύνει τόσο το κόστος των προϊόντων που προμηθεύονται οι επιχειρήσεις και οι κάτοικοι των νησιών όσο και το κόστος των εξαγόμενων προϊόντων και μόνον ένα τμήμα του καλύπτει η εφαρμογή της αρχής του «Μεταφορικού Ισοδύναμου».

Στα ζητήματα αυτά προστίθενται και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι οι νησιωτικοί Δήμοι:

1. Η νομοθεσία των οριζόντιων και των τομεακών δημόσιων πολιτικών που εισηγούνται τα Υπουργεία δεν έχει ένα ξεχωριστό κεφάλαιο που να εξειδικεύει τις ρυθμίσεις όσον αφορά στα νησιά και ειδικότερα στα μικρά νησιά. Αυτό ισχύει και για τον Δημοτικό Κώδικα.

Το άρθρο 204 του Ν.3852/2010 (“Καλλικράτης”) «Αρμοδιότητες νησιωτικών Δήμων» δεν έλυσε το πρόβλημα, αλλά το επέτεινε προσθέτοντας αρμοδιότητες χωρίς πρόσθετους πόρους.

2. Η υποστελέχωση των δημοτικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα των μικρών και μεσαίων νησιωτικών Δήμων, αναγκάζει συχνά τους αιρετούς να ασκούν τα καθήκοντα δημοτικών υπαλλήλων ή να κινούνται στα όρια του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου.

Το πρόβλημα αυτό επιτείνεται από τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόστηκε μέχρι τώρα

ο θεσμός της «κινητικότητας», που αποστερεί έμπειρο προσωπικό από κρίσιμες δημοτικές υπηρεσίες.

Επομένως χρειάζεται να ενισχυθεί η δημόσια πολιτική “νησιωτικότητας” με εξειδίκευση της νομοθεσίας που αφορά στις τομεακές δημόσιες πολιτικές για τις νησιωτικές περιοχές και με ειδικά οικονομικά και διοικητικά κίνητρα για τα μικρά νησιά.

Επίσης, πρέπει κάθε πρόσκληση Αναπτυξιακού Προγράμματος που απευθύνεται στους ΟΤΑ για τη χρηματοδότηση έργων και δράσεών τους, να συνοδεύεται από ειδική πρόσκληση προς τους νησιωτικούς Δήμους.

Η πρόταση αυτή αφορά τα ακόλουθα Προγράμματα:

- Το ΕΣΠΑ 2021–2027
- Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2021–2027
- Το Πρόγραμμα του «Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Nextgeneration EU) 2021–2024 – ΕΛΛΑΔΑ 2.0
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021–2025
- Το Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Αντώνης Τρίτσης»

Πάντως, τα πιο εξειδικευμένα χρηματοδοτικά εργαλεία για τα νησιά είναι:

1. Το Πρόγραμμα “ΝΕΑΡΧΟΣ” του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (άρθρο 6, Ν.4832/2021) και
2. Το Ταμείο Θαλάσσιας Γαλάζιας Οικονομίας (άρθρο 8, Ν.4832/2021).

• Στην δική μας περιοχή που είναι το Νότιο Αιγαίο, με πολυνησιωτικό χαρακτήρα, κύριος μοχλός ανάπτυξης και αιμοδότης της οικονομίας, παραμένει ο Τουρισμός. Κατά την άποψή σας, πρέπει να στηριχθούν τα νησιά σε επιμέρους τομείς όπως η Υγεία και τα έργα υποδομής;

Έχετε δίκιο ότι ο κύριος μοχλός ανάπτυξης των νησιών του Νοτίου Αιγαίου είναι ο τουρισμός, αλλά η ανάπτυξή τους πρέπει να αποκτήσει πολυτομεακό χαρακτήρα. Για το λόγο αυτό χρειάζεται να ενισχυθούν με φορολογικά και διοικητικά κίνητρα και με επιδότηση οι επενδύσεις στους ακόλουθους τομείς:

- Τον πρωτογενή τομέα, με έμφαση στα αγροτικά προϊόντα που επωνυμοποιούνται με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (Π.Ο.Π.)
- Τη μεταποίηση και τη συσκευασία των αγροτικών προϊόντων
- Τους τομείς της Θαλάσσιας Οικονομίας, της Γαλάζιας Ανάπτυξης και της ναυτιλιακής τεχνολογίας
- Τις καινοτομικές επιχειρήσεις των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών που δεν επηρεάζονται από την απόστασή τους από τους καταναλωτές των υπηρεσιών τους.

Παράλληλα όμως πρέπει να διασφαλιστούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις που θα δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως:

- Η συμπλήρωση των λιμενικών υποδομών και ενίσχυση των άγονων ναυτιλιακών γραμμών
- Η αναβάθμιση των οδικού δικτύου και βελτίωση της οδικής ασφάλειας
- Η συμπλήρωση των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης
- Οι επενδύσεις στο κτιριακό απόθεμα για την εξοικονόμηση ενέργειας και η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)
- Η ενίσχυση των δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και των προγραμμάτων δημόσιας υγείας και κίνητρα για το νοσηλευτικό προσωπικό στα μικρά νησιά.
- Η στήριξη των εκπαιδευτικών δομών και κίνητρα για το εκπαιδευτικό προσωπικό στα μικρά νησιά.
- Η ενίσχυση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με προσωπικό, ιδιαίτερα στα Επαρχεία

και με εξοπλισμό Τ.Π.Ε. που θα στηρίζει τον πολυνησιωτικό χαρακτήρα της.

• Μιλήστε μας για την ΕΕΤΑΑ και πώς στηρίζει τα αιτήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης;

Η ΕΕΤΑΑ είναι η Εταιρεία της Αυτοδιοίκησης, αφού πάνω από 55% των μετοχών της ανήκουν στην Αυτοδιοίκηση, ενώ οι υπόλοιπες ανήκουν στο Δημόσιο και σε κοινωνικούς φορείς και ιδρύθηκε το 1968 με σκοπό να αποτελέσει τον επιστημονικό και τεχνικό σύμβουλο της Αυτοδιοίκησης και τα χρόνια που πέρασαν καταγράφεται ως ο θεσμός που:

– Έδωσε ώθηση στην ποιοτική αναβάθμιση της ΤΑ

– Εισήγαγε νέα επιστημονικά εργαλεία στην διακυβέρνηση των Δήμων και συνέβαλε στη διαμόρφωση του σύγχρονου θεσμικού πλαισίου

Την περίοδο αυτή τρέχει αρκετά έργα που αφορούν στους πολίτες των τοπικών κοινωνιών, έργα που αφορούν κυρίως στην κοινωνική πολιτική, στην ανάπτυξη, στην οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΑ, στο περιβάλλον, στον ψηφιακό μετασχηματισμό των Δήμων και των Περιφερειών κ.ο.

Σχετικά πρόσφατα επίσης στην Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) έχει ήδη συσταθεί και λειτουργεί Τεχνική Υπηρεσία για την εκπόνηση τεχνικών μελετών και την υλοποίηση έργων, για όσους Δήμους δεν διαθέτουν επάρκεια.

Ήδη αρκετοί Δήμοι, κυρίως νησιωτικοί και ορεινοί, έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την υποστήριξή τους, προκειμένου να συντάξουν ή να ωριμάσουν μελέτες για έργα που πρόκειται να υλοποιήσουν.